

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 8 Martiu.

Foile oficiose din ambele părți a le monarchiei noastre ne vorbesc foarte puțin sau mai nimic despre un lucru care pentru monarchie este de mare importanță. Este vorba de provisoriu, care are să îndeplinească lacuna între pactul dualistic încheiat la 1867 și expirat la 1877, adică cu finea acestui an, și între cel ce are a se încheia de nou pe timpul ce se va afla de bine.

După natura lui provisoriu din cestiune ar trebui să fie ca toate alte provisorii și atunci nu ar fi de lipsă a ne ocupa în special cu densul. După situațiunea de ați politică, din launtru și din afară, provisoriu nostru capătă o importanță, carea îl asemăna cu o crasă politică. Timpul cel scurt, de două de trei luni, care se mesură provisoriu de cercurile oficiali și oficiose, se poate prelungi; dar scurt, după cum este măsurat de cercurile numite, el pörtă în sine un viitoriu necunoscut și care are a se precisa prin multe debateri parlamentari și exparlamentari.

Temerea există chiar și în Viena, că debaterile asupra noului pact, care va avé să reguleze monarchia austro-ungară pe un period ore care de timp, vor fi îndelungate și rezultatul se va întârzi prin multe dificultăți. Nu mai puțin se tem ómeni politici și în Budapesta de dificultățile pentru o bună soluțiune a cestiunei noului pact și de aceea anticipéză de pre acum a numi pe cei de dincolo de Laita rei parlamentariști.

Agitațiunea constituțională în provisoriu nostru însé nu se termuresce numai între „bunii parlamentariști“ din Ungaria și „reii parlamentariști“ din Cislaitania. Ea a devenit obiect de discuțiune și în cercurile politice ale altor capitale europene și au trecut din cercurile politice și în presă.

În Berlin, unde discușiunile politice se pörtă cu mult sânge rece și

cu un calcul prevedătoriu, găsesc bărbății politici și foile de influență cu cale a arunca tocma acum în provisoriu nostru nise părerii, cari nu sînt măgulitoare pentru pactul din trecut și cu atât mai puțin încuragiătoare pentru cel viitoriu.

Le atingem numai în quintesență. În Berlin, dic ómenii politici, că Austria, carea a încetat de a fi putere germană și care este adevăratul erede al Turciei în sudostul Europei, este astăzi împedecată prin dualism ași exercita rolul său și că numai prin delăturarea dualismului Austria pöte ajunge la misiunea ei tradițională.

Acéstă scurtă quintesență din părerile politice ale berlinesilor este foarte instructivă pentru toți austro-ungarii; acéstă ne esplică și dificultățile, cari se ivesc în Viena, una după alta, în contra înnoirei pactului. Ea ne indică și posibilitatea unei imposibilități de a se realiza în grabă, sau a se realiza ad graecas calendas noul pact al dualismului.

Ori cum va fi sörtea viitoare a fundamentului constituțional în monarchia noastră, timpul acesta de provisoriu ar trebui să'l folosim și noi românii spre a ne da o pozițiune mai hotărîtă și mai espressivă între națiunile conlocuitoare, fără, firesce, de a jigni drepturile cuiva.

Ne am convins, de dece ani încóce, că retragerea politică nu nea adus nici un bine, din contră am fost ignorați cu totul. De altă parte a sosit de nou acel timp prețios, când magiarii s'au putut încă odată convinge, cât au greșit desprețiuind elementul român și împingëndul cu de-a sila în tabăra contrarilor. Nu admitem fără de nici o rezervă, că ei vor fi acum mai buni politici și cu mai puțină ambițiune națională. Dară presupunem că forța împregiurărilor și au făcut mai accesibili pentru drept și ecuitabilitate, și când acéstă ar fi numai o amăgire, să nu uităm datorința noastră națională, că noi în toate im-

pregiurările suntem datori a mișca „töte petriile“ pentru a ne asigura aceea ce ne compete.

Timpul, credem, că a sosit, când nepăsarea trebuie scuturată și lăpădată de pre umerii nostri și când trebuie să ne gândim serios la ajungerea unei sorți mai corespundătoare unui popor de trei milioane.

Revista politică.

În ședința casei deputaților din Budapesta de la 16 Martiu a adus ministrul president Tisza un proiect de lege prin care se cere prolongirea provisoriuului și îndemnitare până la 31 Maiu a. c. Ministrul a cerut ca acest proiect să se trämیتă cât mai curënd comisiunei financiale. Foile din opoșițiunea magiară dic că proiectul acesta va fi epitafiul ministeriului Tisza.

În senatul imperial din Viena s'a și supus debaterii un atare proiect. Acolo dintre deputați au vorbit pentru o prolongire de trei luni. Ministrul Depretis însé dice că lucrul este urgent și pactul între jumătățile imperiului trebuie să fie terminat în două luni. Proiectul guvernului, carele este identic cu cel prezentat în casa deputaților din Budapesta, a fost primit de majoritate. Dară îndoielile despre aceea că se va puté termina pactul în restimp de două luni rămân și mai departe nedelaturate.

Debaterile asupra creditului de 60 milioane se continuă în delegațiunea ungurescă. În cercurile unguresci este mare speranță că propunerea lui Dr. Falk va fi primită de amëndoué delegațiunile.

Într'o ședință a delegațiunilor a transpirat din un discurs al contelui Andrassy ideea de o „mobilizare parțială.“ „Pesti Naplo“ spune, că contele s'a exprimat în fața unor delegați, că o ocupațiune mai îndelungată

a Romaniei din partea Rușilor, ar fi momentul, care ar face mobilizarea neîncungiurabilă. Aceași foia află din Viena, că contele Andrassy a declarat ierăși în fața mai multor delegați, că vre-o intențiune hotărîtă de a ocupa Bosnia încă nu există, ocupațiunea înse ar deveni o necesitate, îndată ce Serbia ar voi să o ocupe. Mai departe aceeași foie comunică șapte puncte din sfera intereselor, păstrate până acum sub vëlul secretului. Vătëmarea acestor puncte însemneză resbel contra Rusiei. Și „Köln. Ztg.“ a aflat ceva despre cele șapte puncte; în patru dintre aceste se dice: Deșertarea Bulgariei numai de cât exclusiv până la țermuri; stat autonom tributar numai până la Balcani; celalalt stat burgar rămâne sub nemijlocita suveranitate a Porței; pentru casul când ar izbucni o revoluțiune Austria are dreptul de a ocupa Serbia, Bosnia și Erțegovina. Celelalte puncte sînt încă necunoscute.

Membrii congresului sînt după „Schl. Ztg.“ din partea Germaniei principele Bismarck, cancelariul imperial, la cas când acesta ar fi împedecată l va suplini Bülov, ministru de stat și Dr. Busch consiliar de delegațiune; din partea Austro-Ungariei contele Andrassy ministru de esterne și bar. Calice; din partea Rusiei principele Gorciacoff, cancelariu imperial, la cas când acesta ar fi împedecată l va suplini generalul Ignatieff și principele Labanoff-Rostowsky; din partea Franciei Waddington ministru de esterne și contele Saint-Vallier, ambasadorul francez din Berlin; din partea Italiei Depretis și contele de Lauenay; din partea Angliei lordii Lyons și Odo Russel, în fine din partea Turciei Savfet pașa și Saadullah bey.

Cu privire la congres o telegramă dela Viena din 19 Martiu ne spune, că contele Andrassy, în șe-

FOIȚA.

Trecerea Dunărei.

Ca torentele de munte
Vėjăind din depărtare,
Astfel strépetul de arme
Vine mare, tot mai mare;
Căci ca frunđa și ca érba,
Fără numer, fără nume,
Trece óstea međinopței,
Par' că câtă este 'n lume.

Ei spre Dunăre alórgă,
Să dea pept cu semiluna,
Și la multele cunune
Să-și adaugă încă una.
Dar când vor să facă punte
Preste undele bețrâne,
Eată Istrul se rădică,
Cutezanța să le 'nfrêne.

„Cine sunteți voi, nemernici?
Ce căutați p'aceste plaiuri?
Căci străini sînteți p'aceia
Și la porturi, și la graiuri!

Eu sum Istrul Romăniei,
Și cu frații mei, Carpații,
Ocotim cu zid și șanțuri
Pre Romăni, mult cercați!

Mergeți dar, de vreți să treceți,
Dela ei să-mi dați solia,
Ear' altmintrea vė re'ntórceti
La iernatică moșă! —
Îndeșert se rógă, lucră,
Îndeșert se sfarm', asudă;
El le rumpe preste nópte
Ce fac đua 'n multă trudă.

Deci se 'ntórn' acum și chiamă
Pre copiii lui, să vină,
Trecerea să le soléscă
Păn' la limita vecină.
Eară El cu fața blândă
Dice scurtele cuvinte:
Cu copiii-mi dimpreună
Treceți, mergeți înainte!

Eugen Silvan.

Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: *Novelle*.
(Urmare.)

VI.

„Străjuisem încă vr'o câtă-va vreme, până ce veni lectica, în care se

sui Laura; eu îi urmam pe departe până acasă. Temerea mea nu mă lăsă în odihnă și așa pe la mezul nopții auđii apropiindu-se pași de ușa mea.

„Cineva bate la ușe: aruncau manta preste umere și deschisei; era vechia servitóre a Laurei, care 'mi dădu o epistolă și se depărtă apoi în grabă.

„Dumneđu să te feréscă de o astfel de epistolă, Sennore! Ea 'mi mărturisă că, demult iubesc ea pre svițeran, chiar înainte de a mă cunósce pre mine; că, de frica mamei sale care uresce tot ce e străin, l'ar fi oprit de a o peți; că, înfricată prin amenințările mătușei mele, ea ar fi primit în silă declarările mele. Tótă vina o aruncă ea asupra-și jură cu jurămintele cele mai sfinte că, Tan-nensee de multe ori ar fi voit să-mi descopere mie töte, dar că numai rugările ei, și frica de a fi păzită apoi cu mai mare rigóre, l'ar fi oprit a face acéstă. Printre rënduri ea 'mi destăinui încă un lucru înfricoșat care ar păta onorul familiei, dacă nu le voiu da mâna de ajutor ca să pötă

fugi cu căpitanul dimpreună. Ea mă conjură, a mă abate de la duclul propus; căci dacă el ar căde jertfă, ea, soția lui, n'ar avé ce să alegă, decât mörtea. Epistola o încheia, invocând marinimia mea; în veci ea mă va stima, nici odată înse nu mă va iubi.

„Vei concede că, o astfel de epistolă, asemenea apei celei reci, e în stare să stingă întreg focul iubirei; ea potoli încátva și mânia mea. Dar onórea mea nu 'mi îngădui să iert că, fusei înșelat; de aceea la óra hotărîtă mă aflai pe câmpul de luptă. Căpitanul simți adênc, cât de tare mă vătãmase; deși el manua arma mai bine decât mine, totuși numai se apăra, și nu e a lui vina, dacă eu lovisem cu mâna mea aici între degetul mare și arătător, în sabia lui, așa încât nu mai eram în stare a lupta mai departe. Pe când fusei legat, 'i dădui epistola Laurei. El o ceți, mă rugă cu stăruință să'l iert; l'am iertat cu inima înfrântă.

„Istoria iubirei mele s'a sfērșit, Don Fróbenio; căci cinci đile în urmă dómna Laura dispăruse dimpreună cu svițeranul ei.“

dința delegațiunei ungurești, în carea s'a votat creditul de 60 milioane unanim, a dechiarat că cabinetul din Petersburg este gata a supune congresului toate punctele păcii și așa pune pe fie care putere în pozițiune de a se pronunța cari sunt de natură europeană și care nu. Andrassy se simte foarte onorat de încrederea ce i-a arătat Bismarck. Din cuprinsul cel scurt al telegrammei se vede, că congresul era periclitat de pretensiunile Rusei, și că pericolul s'a delăturat numai la serioasa întervenire a principelui Bismarck, care n'a vrut să primăscă presiunile în congres, dacă acesta nu va avea să facă altceva decât să înregistreze condițiunile din tratatul deja încheiat.

Macedonia, și ceea ce ar pute să devină.

(Încheiere.)

Introduseră în biserica noastră cu sila, limba elenă, o limbă pe care nici ei nu o pot înțelege, limbă improprie pentru rugăciunea unei române, care este silită a se închina numai când vede preot închinându-se și care în loc să înțeleagă sublimitatea moralei lui Christ, ese în tot deuna de la biserică numai cu suvenirea, că a fost în biserică, fără însă a pute spune nimenui cele ce citea preotul. Asta va să zică a viola voința acestei națiuni, care nu astăptă alt ceva, decât lumina, și lumina nu poate da fructele ei în astă țară, căci este întunecată de influența ce are astă turmă de speculanți pe lângă înalta Pórtă. Ce entuziasm fuse în Ochrida, un oraș al Albaniei, când preotul în ziua de pasci, un preot român, putu să spună într'o limbă pe care toți o înțelegeau, că rugăciunea are mai mult farmec și este mai evlavios ascultată, când este făcută într'o limbă pe care poporul o înțelege. Și cu toate acestea patriarhul și episcopul grec din Turcia, pot scoate mandate de exil pentru profesorii cari au curajul a învăța pe poporul macedonian limba lui natală. Câte anatheme și blesteme pe bietul preot, care avuse curajul să cetască în biserică o limbă reprobata de negustorescul patriotism al fanariotilor și a ecslajilor, cari cred că dacă sunt strănepoții unei ginte ilustre, le sunt permise și infamiile.

Și cu toate acestea românul macedonian rabdă încă astă siluire a conștiinței sale, căci lașitatea și infamia sunt ultimele instanțe la care poate alerga ca să și capete dreptatea. Turcii orbiți în orgoliul lor de acești lingușitori, cari ling mâna pe care nu o pot mușca, sunt în mâna lor instrumentul de perđare al acestei națiuni, care ar servi cu credință pe sultanul imperator, dacă li s'ar da în schimb libertatea conștiinței.

În ce triste timpuri am ajuns. Astă-đi în secolul al XIX, când credeam că civili-

sația cea mare a occidentului, și-a resfrânt o rază și în peninsula Balcanică, astă-đi când credeam că cel puțin libertatea cugetului, voința nu pôte fi siluita, tomai astă-đi acești paraziți ai universului vin să facă paradă de vorbe, făcând manifeste pentru liberarea fraților lor în sclavie.

Cari frați? Cei din Melada pôte sau negustorii din orașele cele mari ale Turciei căci nu le mai cunosc alți frați în peninsula Balcanică . . . . .

Una din cauzele care fac nestabilitatea macedonianului, care l fac să nu și aibă până la un punct ore care legate interesele de casa lui, este emigrațiunea ce o face în toate ernele spre câmpiile de sud ale Turciei. Causa acestor emigrațiuni în parte este marea cantitate de neună ce cade ierna și apoi un obicei de la care nu l poți desbăra, de cât numai luminându-l. Când i arăți pentru prima óră folósele ce le ar avé staționând în munții săi, și legându și mai strins interesele de casă convine și el, de fapt însă ăice: Pentru că așa am apucat de la strămoși . . . trebuie să urmăm tot așa. Lipsa unei culturi, unui comerț internațional mai dezvoltat, unei industrii naționale și astea toate din cauza lipsei de învățatură, sunt atâtea cauze care se opun la înaintarea lui. Trebuie cultură dar! Da! de astă idee sunt toți. Dar să vedem . . . ajunge óre numai trimiterea de profesori învățați aci în scolele României? . . . Ei bine! aci e cestiunea.

Poporul macedonian este apt pentru toate ramurile, fie industriale, fie comerciale fie ramure de învățământ.

El, are imaginațiune . . . Cum ar fi óre când profesorul trimis de aci în Macedonia pus sub protecția consulului român din Constantinopol, avend (și aci e responsul) o tipografie să reproducă în limba macedoniană primele elemente ale culturi române.

Într'un articol publicat în „Românul” de dr. A. Fétu, se pôte lesne vedé, că junii macedoniani din România au mijlóce de a și procura cele necesare pentru cele ce espusei mai sus.

Noi dar, macedoniani stabiliți în România, cerem concursul presei române, pentru a se puté da la lumină, mijlócele ce au macedonienii, atât în moșteniri cât și în donațiuni, ca să se pótă pune pe o cale bună scolele din Macedonia. Sântem siguri, că presa română ne va da concursul său, și credem cu siguranță, ca Macedonia, astăđi mai mai incultă și barbară, să pótă eși la lumină, prin laborea filor ei.

Las celor ce vor ceti cele ce am scris, dreptul de a judeca, dacă am dreptate, și cer celor în drept ca dreptatea să se facă.

Costa.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Vêrd, 25 Februarie 1878. „In neam și neam voiu vesté adevêrul.” Psalm. 85. v. 2.

„Și cu ajutorul D-Tale?” întrebă Fröben.

„Eu am ajutat pe cât am putut. Durerea mătușei mele într'adevêr era mare; dar în astfel de împregiurări mai bine să nu și mai vadă pre fiică sa, decât să și vadă casa desonorată.”

„O nobile bărbate! Ce grozavă învingere de sine ai dobândit! În adevêr, o grea cercare a fost.”

„Așa e”, răspuse bătrânul cu un suris posomorit. „La început credeam că, acesta rană nici când nu se va vindeca; timpul înse face multe, prietenul meu! Nu o am vedut de atunci, nimic nu am mai audit de ea; numai odată am cetit în gazete despre un colonel Tannensee, ca despre un bărbat brav, care făcend parte din armata lui Napoleon, timp îndelungat a resistat inamicului în bătaia de la Brienne.”

Dacă dânsul este tot acel Tannensee, dacă Laura se mai află în viață, acesta nu și pot spune.

„Dar de când sosii în această cetate, și cercetai acea colecțiune de icóne, în care după două-đeci de ani

lungi am vedut pre Laura mea, întocmai precum era ea în ăilele ei de tinerețe, de atunci ranele cele vechi mi s'au deschis ierăși, și — și, D-Ta scii că, o cercetez în fie care ăi.”

Cu o gravitate circumstanțioasă, cum se cuvenia guvernorului unui prinț p . . . ian, unui bărbat din viță veche de Castilia, și povestise Don Pedro di San Montanjo Liges istoria sa. Sfêrșind, beu un păhar de Xeres, și luă pălăria din cap, se șterse pe frunte și pe bărbie și ăise cătră tinerul de lângă sine: „Ceea ce am încredințat puținor ómeni, Ți-am spus-o DTale cu toate amenunțele, Don Fröbenio, nu pentru a te seduce de a-mi răspunde prin o asemenea încredere, deși tainele DTale ar fi tot așa de bine păstrate în pep-tul meu ca cenușa regilor Spaniei în Escorial! — Deși sunt curios, a ști, încât Te intereseză pre DTa acea damă: — însă curiositatea nu le șede bătrânețelor, și cu atăta ajunge!”

Fröben mulțămi bătrânului pentru împărțășirile făcute. „Cu plăcere și voiu povesti și eu micul meu roman”, ăise el zimbînd; „el nu se atinge

Drumul cel mai sigur, care duce pe un popor la fericire, este alevêrul evangelic propoveduit în biserica lui Christos. Tóte popórele câte au îmbrățișat mai mult sau mai puțin religia sunt mai mult sau mai puțin fericite după aplicarea ce au făcut cu adevêrurile cele đđesci. Ómenii sânt curiosi în ăiua de astăđi; chiar și până cei de pe la sate, toți doresc a auđi de lucruri nouă. Rêsbóie, căderi de împêrați, subjugări de nații, bóle epidemice, nenorociri, suferințe s. a. de asemenea sânt lucruri de care se aude în tóte ăilele vorbindu-se: toți umblă după noutăți — dar de virtute puținii întrebă!

Am cetit în „Telegraful rom.” al nostru articuli despre semne de decădere a poporului nostru român în privința corporală. Ne pare rău, dar durere că pre lângă acesta se ved și semne de decădere în privința morală. Astfel de un timp încóce de când a venit la urechile poporului vestea despre căsătorii curat numai civile de prin alte țeri, și de când diregătoriile politice nu mai dau mână de ajutoriu preoților în cause matrimoniale — au început prin unele comune mulți ómeni de rënd a trăi în concubinată. Bărbații alungându și muerile, muerile părăsindu și bărbații. Între mulți de aceștiia nu se pôte restaura căsătoria; proces de divorț nu se intentéază pentru despărțire pre cale legală; diregătoria politică nu dá mână de ajutoriu spre a silí pe renitenți la împlinirea datorinței lor. Concubinatele se sporesc (spre mângăere-mi, nu în comuna mea) și copii nelegitimi se înmulțesc, cari rămân apoi fără educațiune. Mare rêtăcire! Omul, icóna lui Dđeu, să se dejoséscă pre sine la atăta, desprețuind legea strămoșescă, depărțându-se dela părintele ceresc, și mergend la perire, ba stăruind în rêtăcirea lor, a atrage și pre alții după sine. Se pare, că în astfel de ómeni a adormit conștiința, căci nu deosebesc virtutea de vițiu, binele de rău, lumina de întunerec.

Deci rana nu trebuie ascunsă, ci vindecată! Dar' pentru că adevêrul este urit păcătoșilor, noi preoții óre să tăcem? nu vom vestí adevêrul?!

Nu trebuie să ne temem de nimica. De ar fi adevêrul de toți combătut, noi pururea vom fi datori a l propovedui, de ar părăsi toți ómenii credința și moralitatea, noi vom fi datori a ne împlini chemarea noastră până la mórte.

Pentru aceea fără sfíelă, cu sabia Duchului care este cuvêntul lui D-đeu, trebuie să pășim înaintea aceloră ce nu respectéază legea crestinéscă și nu primesc adevêrul đđicendule! „Vai ție Horazine, vai ție Vitsaido, că de ar fi

fost în Tir și în Sidon puterile, care au fost întru voi, de mult în saci și în cenușă ședend s'ar fi pocăit. Însé Tirului și Sidonului va fi mai ușor la judecată decât voué. „Și tu Capernaume, care te-ai înălțat până la ceriu, până la iad te vei pogori.” Luca c. 10 v. 13—16. „Scutur pravul de pe picióre” Mat. c. 10. v. 14. Să ne aducem aminte de glasul St. Duch, care prin gura apostolului Pavel cătră preoți ăice: „Amar mie, de nu voiu binevesti, de nu voiu învăța pre parochienii mei buna credință și faptele cele bune.” „Muștră, cértă, îndémná, cu vreme și fără vreme.” Timot. c. 4. v. 2.

Așa dară, fraților, să ne îndemnăm unii pre alții la împlinirea chemării nóstre; să ne silim a redica pre cei căduți în rêtăcire și în întunerec; să-i conducem pe drumul cel sigur al adevêrului evangelic, acolo unde lucesce lumina virtuților celor frumoșe, care înalță pre o națiune la adevêrata ei glorie!

Ioachim Părêu,
preot gr. or.

Varietăți.

* (Camera de advocați din Brașov) și-a ales în 16 l. c. de nou funcționarii sei. De president s'a ales unanim Josef Meyer; s'a reales de vice-president: Lengheru, fiscal: Kókósi secretariu: Harmath, casir: Bachmeier. În comitet s'au ales membri: Herell, Nagy, Veres, Strevoiu, Hintz, Schnell, Csiki, Pușcariu; membri suplenți: Roman, Reich, Popescu.

* (Têrgul de țêră) din Siria se va ținé, după cum comunică magistratul de acolo, în 30 Martie c. n.

* (Pentru locuitorii miseri din Câmpie) ministrul reg. un. a avisat fl. 1300. Se vor procopsi cu ei.

* (Un bal) În Petrina (Croatia) casina locală a arangiat în 9 l. c. un „bal sêrbesc”, la care s'a înfățișat 11 domni și o damă. După o îndelungă dar zădarnică așteptare a altor óspeți s'a pus masa în mijlocul salei și societatea s'a aședat la souper, musica cânta și la 2 óre după međul nopții se sfîrși acest „bal” minuat.

* (În Iași) s'a serbat Vineri în 3 Martie v. în biserica catolică un recuim din cauza încetării din viață a arhiducelui Francisc-Carol.

* („Curcanii”) piesă teatrală compusă de G. Ventura s'a reprezentat Sâmbătă în 4 l. c. în teatrul național din Bucuresci.

Domnul Ventura, ăice „Pressa”, este îndestul cunoscut publicului capitalei și sperăm că succesul ce l a

de cele tainice ale unei dame și se sfêrșese chiar acolo, unde altele încep. Dar dacă și-e cu plăcere voiu povesti pățaniile mele mâne; căci pentru ađi va fi prea târđiu.”

„După cum și se pare DTale mai bine” raspuse Spaniolul, stringendui mâna. „Încrederea DTale o vom ști prețui după merit.” Așa ei se despărțiră. Prevenitorul Spaniol petrecu pre óspele până la pragul ușei, și Diego i lumină până pe stradă.

După obicei Fröben se duse în ăiua următoare în colecțiunea de icóne; el stătú vreme îndelungata înaintea icónei, și în adevêr în această ăi el gândia mai mult la bătrânul, decât la dama zugrăvită; el așteptă mai mult de o óră — bătrânul nu sosi. Punct două óre el se duse în parc, încungiură în pas încet locul, pre lângă e-cuipagele frumoșe, pe lângă și mai frumoșele dame, și pe lângă mulțimea nenumărată de directori și ofițeri, scotea adese lorgneta sa pentru a se uita în depărtare pe promenadă în jos; dar venerabila figură a bătrânului prieten nu se arăta din nici o parte;

în zădar căuta după piciórele subțiri și negre, după pălăria ascuțită, în zădar și după Diego cu hainele pistrițe, cu umbrariul și mantaua de plóie; el nu vedea nimic. „Să se fie îmbolnăvit?” se întrebă el, și fără să și dee sama se duse spre piața dinaintea castelului regesc și în ospătăria de la „regele Angliei”, pentru a cerceta pe Don Pedro.

„Au plecat cu toții”, raspuse feciorul din casă la întrebarea sa, „asară prințul a căpătat nisce depeșe, și ađi înainte de prânz Alteța Sa dimpreună cu cortegiul seu a plecat în șase căruțe la W; guvernorul, el se află în al doilea car, a lăsat pentru DTa un bilet.”

Fröben luă cu grabă a mână acest semn de prietenie. Pe el era scris numai Don Pedro di San Montanjo, Ligez, major Rio di S. A. etc. Desamăgit Fröben voi să bage în buzunar acest remas bun rece; atunci vedu că în dosul biletului se mai află ce-va scris cu cerusă; el ceti: „Remăi sănătos, scumpul meu Don Fröbenio! Istoria DTale mi-o remăi dator; salută și sărută-mi pe donna Laura!”

avut autorul celor „doi ochi“ etc. ne p^ote asigura, c^ă piesa în chestiune ne face s^ă petrecem o s^{er}ă pl^ăc^ut^ă.

Indemn^{ăm} dar publicul a merge s^ă vad^ă „Curcanii“ dlui Ventura, cari nu pot fi dec^{ât} „Curcanii“ de eroic^ă memorie dinaintea șanțurilor „Plevnei“.

* (Ca la Plevna). — Un soldat g^ăsis^e pe drum un cal f^{ăr}ă st^ăp^ân.

— Bietul cal! Iși caut^ă st^ăp^ân și nu g^ăsesce. Mi-e mil^ă de el!

Și l' încalc^ă. C^{ând} agenții polițienesci l' luar^ă ca s^ă l' nainteze locului competent, mare f^u mirarea noului st^ăp^ân, mai cu s^{em}ă c^ă afirma mereu c^ă de mulți i-se făcuse lui mil^ă la Plevna. „D“

* În ziua de 26 Februarie, s'a întâmplat în târgul Cărbunesci, din plasa Amaradia, județul Gorju, un accident, care ar fi putut s^ă coste viața mai multor omeni și p^ote alte nenorociri.

Un țigan a intrat în ziua sus menționată în prăvălia d-lui G. Radovicescu, voind s^ă cumpere o pușcă. I s'a dat o pușcă spre a se uita la ea și a o cerceta. Nimeni nu scia însă c^ă pușca era încărcată. Țiganul, tot întorcându-o, tot deschizându-i cocșul, spre a se incredința, dacă calcă bine cilindra, pușca s'a descărcat. Neguțătorul era în fața celui cumpărător, totuși n'a fost lovit; dar a lovit o cutiă de tinichia, în care se găsea ca vr'o două oca pulbere de pușcă. O exploziune s'a produs la moment. Au fost contuzionați mai mulți omeni, între cari neguțătorul și țiganul, cari s^unt r^{eu} părliți. „R.“

* (O condamnare curiosă). Tribunalele din Finlanda s^unt renunțate prin severitatea sentințelor lor. Acolo un asasinat atrage totdeauna pedepsa cu m^orte.

Dar ceea ce întrece ori-ce severitate, este următoarea noutate pe care o găsim în „Sin Otetchestva“:

Tribunalul de Finlanda a judecat mai deunăzi cauza unui faimos bandit care comisese un mare număr de crime prin împregiurimile orașului Terioki. Acusatul a fost condamnat la 80 lovituri de bețe și la una sută ani de închis^ore.

* (Diamantele Coronei Franței) vor figura la Esposițiunea universală. Ele vor fi espuse în prima sală a secțiunii belelor-arte în partea desprescolă militară.

Spre acest scop se construiesc acum în centrul acestei sale o gr^opă de patru metri ad^âncime și de trei și jumătate de giur împregiur, care este destinată a pune în loc sigur în timpul nopții, juva-rurile, diamantele și alte obiecte prețioase, espuse prin ingrigirea guvernului.

Acastă ascundătoare, săpată în pământ, va fi cu totul izolată și la di-

Insărcinarea bătrânului l' făc^u s^ă rid^ă, dar totuși, st^{ând} în zilele următoare ierăși dinaintea ic^onei, el era mai înduioșat ca de alte ori; în viața lui se făc^u o știrbură prin plecarea lui Don Pedro. El și petrecuse atât de pl^ăc^ut cu bătrânul Spaniol, după multă vreme ajunsese ierăși în legături mai deap^{ro}p^e cu alți omeni, și mai tare ca ori c^{ând} simția acum c^ă, numai cel singur, cel f^{ăr}ă nădejde este cu totul nefericit. De n'ar fi fost ic^ona, care cu farmecul ei particular l' opria, de mult ar fi p^ărsit Stuttgartul, cari nu mai avea pentru d^{ensul} nici o atragere. Întemplantându-se odată ca, dnii Boisserée să-i arete o copie credincioasă, litografată, a acestei ic^one și să i-o de^e în dar, el privi în ac^{es}ta un semn al providenței, și lu^ă remas bun de la original, grigi bine copia și p^ărsi cetatea în aceeași tăcere, în care și intrase într'ensă.

(Va urma).

stanță de sub-teranele celor-lalte zidiri. P^ăreții și fundul ei s^unt acoperite de o p^ătur^ă de ciment și va av^e un calup de fier astfel ca la trebuință să se p^otă inunda acest fel de pivniță, vitrina în care vor fi espuse aceste tesau^{re} va fi și ea minune artistică.

În fie-care s^{er}ă după închiderea Esposiției, cu ajutorul unui mecanism de orologerie, vatrina se va scobori în ascundătoare, a cărei orificiu va fi închis cu nisce place de fer, deasupra cărora nisce guardiști speciali se vor culca pe crivate de câmp pentru a petrece n^optea.

* (Concurs de mergători și alergători.) Un Lord, sir John-Astley, destin^ă o sumă de vre-o douăzeci de mii de franci pentru niște premii cari vor fi distribuite celor mai buni mergători și alergători din lume, întruniți într'un concurs care va trebui s^ă aibă loc la London în cursul lunei Martie.

Acela dintre concurenți care va percurge un spațiu mai lung în timp de șase zile și șase nopți consecutive, va primi un centurion în val^ore de 2500 franci, 12,000 fr. în bani numărători, și va fi tot deuna proclamat campion. „St. R.“

* (Datoria de stat a Turciei). — Din cele 6 și jum. miliarde, cari compun datoria de stat turc^ă, 2,250 milioane aparțin creditorilor englezi, 1000 milioane la creditorii francezi, 625 milioane la creditorii turci, 500 milioane la Germani și Austriaci, 375 milioane la creditorii italieni, 250 milioane la creditorii belgi și holandezi. Acum le va plăti turnul Colței! „R. I.“

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografia daco-română.

Partea a II-a.
(Sfârșit).

Ac^{es}ta regulă este pusă pe capul etimologisților, f^{ăr}ă ca aceștia să o mărturisesc.

T înainte de i m^ole, și c^{ând} i are sonul κ se r^{es}punde υ , precum am ar^{ăt}at; deci citarea c^ă t înainte de i se cetese υ , nu e perfectă; — și fresce c^ă t= υ trebuia scris f^{ăr}ă semn, de^orece cauza străm^utării lui este i, i. Acest i m^ole la noi are rola sa ca și i la Italiani după c, și g, cari asemenea se înm^oiă, și i nu face silabă deosebită d. e. ciarpa, ciobotta; ciufolo, giambo, giocolo, giogo etc. Acest i are rola sa ca și j, sau y la magiari, d. e. chiar cu consonanta t, atya, kutya, și vedem ca i, y s^unt cari înm^oiă consonantele, și aceste r^{em}ân f^{ăr}ă semn. Este fals c^ă atunci c^{ând} t r^{em}âne t, se întrebunțeză semn pe vocala următoare; — mai departe e fals c^ă pronumele tine, etimologiștii l' scriu: tine, c^ăci la etimologiști dac^ă t r^{em}âne t, nu se pune nici un semn, și circumflexul se pune pe i c^{ând} acesta este i d. e. tⁱ s'a spus tⁱe; eră tine au scris unii pentru verbul $\mu\kappa\iota\eta$, alții tiene.

Eu am dovedit c^ă circumflexul însemnă contractiune, și nu e chemat să arete pe κ ; și din acest punct de vedere m^ă abat de etimologiști.

T. Maiorescu la pag. 188. dice: „A întrebunțea cunoscută literă t f^{ăr}ă nici un semn pentru sonul υ , — și a o însemnă din contră c^{ând} are să arete propriul și vechiul s^{eu} son t, este o procedere, ce nu se p^ote califică dec^{ât} de logică pe dos. Tot atât de pe dos ne pare cealalta procedere de a pune semnul nu sub t, ci peste litera următoare cu totul nevinovată la greutatea ortografică. Cu acești consecință am trebui să scriem

d. e. antai însemnând pe ν și i pentru de a aretă modificarea vocalei precedente și alte asemenea curiosități“.

Ce am r^{es}puns la regulă, este și pentru consecința ei.

Nici într'o limbă nu se însemnă consonantele pentru ca semnele acestora să arete modificarea vocalei ce urm^{ez}ă, și nici etimologiștii, ori radicali ori moderați, nu au însemnat vr'o consonantă nici din un motiv.

Dl T. Maiorescu nu înțelege dar învinovățirea. Dl T. Maiorescu r^{et}ăcesce c^{ând} dice, c^ă litera următoare după t, este cu totul nevinovată la greutatea ortografică. Este chiar din contră, dac^ă cercetăm etimologic substantiv^ele și adiectiv^ele în plural, și verbele în pers^ona a două, aflăm c^ă în loc de: a, e ae, i, ađi este un i străm^utat; adecă înm^oiat, și pentru ac^{es}ta acest i străm^utat nu se p^ote scrie cu punct, ci cu semnul străm^utării: i, și fiind c^ă acel i se străm^ută, și în κ , cu semnul ce se va hotărî pentru el, ce p^{ân}ă acum este i. Aceste vocale, schimbate în sonori, schimbă totdeauna și sonurile consonantelor d, t, în unele s, precum: c, g. Eată dară c^ă greutatea ortografică cade pe vocale, cari în cele aci ar^{ăt}ate, — au acțiune asupra consonantelor din rola pasivă; și astfel litera; i—i este vinovată pentru greutatea ortografică.

T. Maiorescu la pag. 190. dice: „Așa dar ni trebuie semne statornice, anume destinate pentru exprimarea grafică a sonorilor υ și ω “.

Și apoi ca să rectifice introducerea codiței, eată ce dice: Este sciut (la pag. 193.) c^ă litera G nu exista la Romani din început; atât c, cât și g se însemnau prin c; însă cam pe timpul primului resbel punic se introduse deosebirea grafică între tenus c, care se însemnă prin vechiul c, și între media g, care se însemnă prin o literă nouă formată din c, cu ajutorul unui fel de sedilă (codiță) alaturată=G.“

Cumc^ă g s'a format din c, se p^ote primi, — dar cumc^ă adausul ce i s'a făcut se p^ote asem^{en}a vre-unui fel de sedilă (codiță) e numai o viziune; c^ăci îndată ce codița însemnă semn ce se pune de codă unei litere, adausul lui g, ce e parte întregitoare a literei, și e în linia literei nu p^ote fi codiță.

„C^{ând} Francezii (p. 193.) mai pe urmă au avut trebuință de a exprima în scris noua asibilare a lui c înaintea vocalelor a, o, u, au p^ădit aceeași metodă, ce o întrebunțeză și Românii și au introdus o sedilă sub c în alt înțeles (ca apercu)“

În IV. a) b) am ar^{ăt}at semnele de desupt la Greci, și Francezi, m^ă rog a se rec^{et}i aceste puncte și astfel codița de ađi nu p^ote fi rectificată în ortografia noastră, nici după g roman, nici după g francez.

„Am dovedit prin cercetările de mainainte pe de o parte c^ă numirea caracteristică a literilor este de a exprima ideile prin scrierea cuvintelor lor flecțiunare; er pe de alta c^ă sonurile υ și ω , s^unt mai ales importante ca derivări de flecțiune din t, s. De aci rezultă c^ă acea însemnare grafică a lor va fi cea mai bună, carea va exprima mai lămurit dependența lor flecțiunară din sonurile primitive. Dacă d. e. υ în pluralul *carti* provine ca schimbare flecțiunară din sonul t, singular *carte*, atunci litera cea mai nimerită pentru exprimarea lui grafică va fi aceea, carea însemnându-i sonul deosebit, i va amintⁱ totuși și originea primitivă, (nu originea etimologică ci originea flecțiunară)“.

E adev^{er}at c^ă sonurile υ și ω s^unt importante ca sonori derivate, la declinațiune și conjugațiune sau cu espresiunea Dlui T. Maiorescu — priu flecțiune.

Dar sciindu-se c^ă i—i m^ole este

caracteristica pluralului și altor casuri la substantive și adiective, și a pers^onei a două sing. și plur. la verbe, și sciindu-se c^ă dec^ăteori t se întâlnește cu i, la olaltă se fac υ , urm^{ez}ă c^ă etimologic litera r^{em}âne tot t, și în flecțiuni ti — este υ . Deci f^{ăr}ă a privi în tot locul originea etimologică a cuv^{en}tului, precum se rostese adi nu se p^ote dice ceva abstras, „c^ă sonul derivat e în dependență cu cel primitiv c^ăci sonurile de sine f^{ăr}ă litere etimologice nu s^unt împărțite nici în originale nici derivate; inse așa e, c^{ând} T. Maiorescu se feresce de originea etimologică, ca după — principiul intelectual — să susțină „originea flecțiunară, ce n'are înțeles, de o^{re}ce flecțiunea — după cum singur dice — e reprezentarea stării schimbate și astfel cu origine, e numai etimologică. —

Deci fiind c^ă t cu i laolaltă fac υ , urm^{ez}ă c^ă pe acest i nici etimologiștii nici fonetiștii nu-l pot înlocui cu nici un semn, și cu atâtă mai puțin la consonantă. La greci iota subscrisă a remas în cuv^{en}t dar s'a scos din linia și s'a pus sub linia deși nu s'a mai r^{es}puns, — la francezi a remas o vocală sau mai multe litere afară din cuv^{en}t; codița tot deodată arată c^ă lipsesce ceva din cuv^{en}t; — dar la noi ti r^{em}ân și după etimologiă și după rostire, — în urmăre nu se p^ote lua i afară și să fiă reprezentat prin codiță dela t, și t ca să fiă υ , nu are lipsă de codiță — ca la francezi, pentrucă nu se întâlnește cu a, o, u, ci cu i, cu care laolaltă — în mii de cuvinte este υ .

T. Maiorescu (p. 194) continuă: „Astfelu dar scrierea sonorilor υ , și ω prin semne, care să fiă numai modificări ale literelor primitive t, s, pe lângă păstrarea caracterului de latinitate în alfabet are și meritul mult mai mare de a fi singur potrivită cu natura psihologică a semnelor“.

Dacă aceste se pot ține în original, pentrucă să fiă de lipsă modificarea lor prin semne?

Apoi „scrierea cu semne a lui t, s, e singur potrivită cu natura psihologică a semnelor. E đis pentru a nu fi înțeles. Dacă sub literele latine t, s, se pun codițe semnele au natura psihologică, — adecă codițele puse de D. T. Maiorescu încep a cugeta, a direge pe t, s, cum să se flecțiuneze!“

Apoi la (p. 195) dice: Pe cât este de unilaterală și priu urmăre greșită scrierea acelor sonori derivate f^{ăr}ă nici un semn, fiindcă amintesce numai sonul primitiv al flecțiunii, f^{ăr}ă a areta însăși modularea flecțiunară, — pe atât este greșită în înțelesul contrariu scrierea lor prin semne cu totul osebite de radical, fiindcă ni înfățișeză schimbarea f^{ăr}ă amintirea stării din care a provenit.

Dacă acest principiu intelectual ar fi așa de ponderos, T. Maiorescu nu și uită nici de natura lui d, ce e identica cu a lui t, ci i pune și lui d o codiță, ca să nu și p^{er}dă natura psihologica ne av^{ând} semn — inse dac^ă sonul derivat a lui d, l'a însemnat cu z urm^{ez}ă c^ă nu e nici o lipsă de semn pentru a areta flecțiunile. Dar nu în tot locul s^unt flecțiuni și sonori derivate unde T. Maiorescu pune codițe, d. e. șir, și pun^{ându}-și regula așa de generală, urm^{ez}ă ca în flecțiuni și pe c, g, să pună semn. Petru Maior a fost mai consecvent c^ă a pus semn pe c, d, s, t, și dac^ă g, nu ar av^e așa codă lungă, ar fi pus și pe g, c^ăci era de lipsă pentru întregimea sistemului.

Dar cine p^ote afirma c^ă și în limba noastră flecțiunile se pot cun^oșce numai din semnele de pe consonante? S'a mai rep^oșit de multeori, c^ă natura limbei române este c^ă i după c, g, d, s, t, străm^ută natura consonantelor. — Străm^utarea ac^{es}ta se p^ote areta în mai multe moduri.

1. după etimologia a scrie: ci, gi, di, si, ti.
 2. după fonetică sau a avé litere noué în locul lui u, y, z, w, u, — sistema cu cirile sau
 3. a compune consonantele (sistema magiără și germăną).
 4. a pune semne pe tóte cinci consonante, désupra, — cum pun croații, — și de desupt, cum vrea T. Maiorescu, care la (p. 210.) țice: Scrierea sonurilor u și w va trebui să arete literele primitive t, s, (așa este) modificate înse prin semne statornice, cari să li fixeze deosebirea de sunurile lor primitive, și funcționarea lor numai pentru sunurile derivate.

Dacă funcționarea sonurilor e numai pentru sunuri derivate, atunci care regulă, deloc ce trebuiesc însemnate și sunurile originale pe țil, țipariu, țurcă, țuțuratu, țipu, țenu etc., căci aci aceste sunuri n'au venit din originale, ci ca atari se află.

La (p. 211): „Pentru însemnarea lui t și s, ca să se cetéscă u și w, va fi de lipsă sedila adecă codița.

Dacă recugetăm ce am țis despre codița franceză, că arată dărăburirea cuvântului și apoi cãrpirea lui — dacă recugetăm că la noi 5 consonante întãlnindu-se cu i, se topesc laolaltă; dacă vedem încă în limba magiără și cele slavice, scrise cu litere, ca j = iei uneori y, servesc ca să se topéscă cu alta consonantă, d. e. la croați dj este u=gî la magiari ty=ci etc. de natura acésta sînt și ci, gi, di, și ti în limba nóstră, va pricepe fiã cine, că codițele nu sînt de lipsă, și nu arétã modul cel mai perfect al scrierii ortografice.

Dar cu debunã sémã deslegarea cea mai bunã va fi, cunoșcițã însușirilor limbei nóstre, și pentru însușiri neaflate în alte limbi, mijlóce pucese numai din natura limbei.

Dr. At. Marienescu.

Bibliografie.

Biserica ortodoxă română. Anul IV — Nr. 4. Ianuarie.

Tabela materiei: I. Creștinismul în Dacia 193. — II. A treia Carte Pastorală a pré S. episcop de Argeș 215. — III. Vorbirile preotului de sat câtrã poporãniã sei 217. — IV. Pompa funebră, notițe biografice și considerațiuni diferite despre pré sãnțitul Ghenadie, fost episcop de Argeș 233. — V. Obiceiuri religioase strãbune 243. — VI. Napoleon I. 254. — VII. Statistica Eclesiastică a Eparchiei Romanului 5.

Bucuresci, 18 Iulie 1877.

Societatea „Crucea Rosia“ din România comitetul central Nr. 699.
 Domniei Sale Domnului Diamandi I. Manole la Brașov.

Domnul meu! Primind epistolele D-vóstre dela 24 și 25 s. n. curent precum și sumele de franci 454 și 358 adunate prin mijlocirea dómnei Anna Tincu și Tribun Andreica, am onóre a vē înainta recipisele casierului Nr. 405 și 406.
 Și cu acéstã ocaziune nu lipsesc de a exprima în numele comitetului, ce am onóre a presida, recunoșcițã noastră fraților nostri vecini pentru bine voitorului lor concurs, și în particular D-vóstre pentru neobosita stãruințã de a veni în ajutoriul acestei instituțiuni umanitare.
 Primați vē rog domnul meu, asigurarea prea osebitei mele considerațiuni.
 Dimitrie Ghica m. p., președinte.
 Bobocu m. p., secretar.

Bucuresci, 16 Decembre 1877.
 Societatea „Crucea Rosia“ din România comitetul central Nr. 699.
 Domniei Sale Diamandi I. Manole la Brașov.
 Domnul meu! Am primit adresa D-vóstre de la 9 curent. Pentru suma de franci 1346 ce ne ați mai trãmis precum și pentru obiectele ce-mi comunicați, cã ați adunat de la frații nostri din Transilvania, Bãnat, și Ungaria am onóre a vē exprima sincerile

mele mulțãmiri și recunoșcițã consiliului Crucei Rosie și a vē remite anecșată de acésta ricipisa casierului Nr. 878. În ceea-ce priveșce colectele din Triest vē rog a le înainta deadreptul societãții „Crucea Rosie“ romãnã ect.
 Bine voii vē rog domnul meu a primi asigurarea prea osebitei mele considerațiuni.
 Dimitrie Gr. Ghica m. p., președinte
 Ioan S. Bobocu m. p., secretar.

Oferte pentru rãniții din România.
Ofrande pentru soldații romãni rãniți, primite de subsemnatul din comuna Stupini (Brașov) prin parochul Ioan Macsimilian și trãmise prințului Dimitrie Gr. Ghica, președintele „Crucei roșie“ la Bucuresci.
 Diamandi I. Manole.

- Ioan Macsimilian, parochul, colectante 10 fl., Elena Macsimilian, preotésã 2 fl. 10 cr., Ioan George Paju 2 fl., Zaharie Bãrsan jun. 2 fl., George Rusu 2 fl., Nicolae Bãrsan sen. curator biser. 2 fl. 10 cr., George Dumitru Voicu, curat biser. 2 fl. 10 cr., George Popoviciu 2 fl., Nicolae Coman sen. 2 fl., Vasilie Stanciuc 2 fl., Ioan Gimbășan jun. 2 fl., George Paju 1 fl. 10 cr., Ioan Sirbu 1 fl., Dumitru Negura 1 fl., George Bãrsan 1 fl., George Lupa 1 fl., George Neguliciu 1 fl., Ioan Gelca 1 fl., Vasilie Spãtariu 1 fl., Ioan Coman 1 fl., Constantin Negura 1 fl., Ioan Priscu sen. 1 fl., Ioan Irimie Paju 1 fl., Nicolae Marin 1 fl., George George Voicu 1 fl., Irimie Ioan Blegh 1 fl., Nicolae Ioan Blegh 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Ioan Constantin 1 fl., George Zaharie Constantin sen. 1 fl., Moise Drãgoșel 1 fl., Ioan Voicu Vulcãnean sen. 1 fl., Ioan Bãrsan Pipu jun. 1 fl., Toma Vlederean 1 fl., Ioan Brundusoiu 1 fl., Vasilie Criveț 1 fl., Dumitru Serban 1 fl., Dumitru Spiridon 1 fl., Ioan Oprea 1 fl., Irimie Popoviciu 1 fl., Ioan Tomosoiu 1 fl., Elena Ioan Paju 1 fl., Maria George Paju 1 fl., Flórea N. Marin 1 fl., Elena G. Neguliciu 50 cr., Elena G. Irimie, preotésã ved. 20 cr., Maria Ion Sirbu 40 cr., Marina G. Vulcãnean 10 cr., Flórea Sirbu 10 cr., Maria Ir. Blegh 30 cr., Pauna I. Gelca 20 cr., Marina G. Rusu 20 cr., Ana ved. I. Gelca 20 cr., Flórea G. Sierbanu 20 cr., Parascheva N. Blegh 30 cr., Ana Ion Negurã 30 cr., Ana George Voicu 20 cr., D. Zzinga 30 cr., Elena C. Dobrean 20 cr., Marina Ioan Bãrsan 20 cr., Maria D. Gelca 20 cr., Parascheva D. Rusu 80 cr., Paraschiva Ir. Popoviciu 30 cr., Marina Z. Bãrsan 40 cr., Maria Ioan Pitși 30 cr., Elena Toma Vlederean 30 cr., Maria Moise Drãgoșel 40 cr., Marina N. Coman 50 cr., Elena Vas Criveț 50 cr.

Suma: 71 fl. v. a.

Bursa de Viena
din 8|20 Martiu 1878.

Metalicele 5%	62 25
Imprumutul naț. 5% (argint)	66 10
Imprumutul de stat din 1860	111 20
Acțiuni de bancă	794 —
Acțiuni de credit	230 50
London	119 50
Argint	105 85
Galbin	5 61 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 55
Valuta nouã imperialã germãnã	58 75

Economic.
 Fãgãraș. 15 Martie n. Pro hectolitãrã: Grãn fl. 9—10.50, grãu sãcãreț fl. 8—8.50, sãcarã fl. 7—7.20, cucuruz fl. 5.80—6.20, mazere fl. 9—10, ovés 2.80—3.10, fasole fl. 8—8.50, cartofi fl. 1.60—2.40, prune fl. 8—8.50, mãlaiu fl. 8.50—9, linte fl. 4—12, Slãninã (clisã, lard) pro 100 chilo fl. 72—76, sãu brut fl. 36—38, sãu de luminãri fl. 64. Fân fl. 2.40, cãnepã fl. 56, sãpun fl. 64, carne de vitã pro chilo cr. 36, carne de vițel cr. 34, carne de porc cr. 44, Oule 5—6 de 10 cr. Aerul este rece și încãrcat cu umezãlã. Zãpnadã cu vițor.

Medias, 15 Martie n. (Raport asupra țergului). Têrgul de vite început în 10 l. c. n. a fost unul din cele mai escelente. Economii au sosit cu un mare numér de vite din tóte părțile așa, cã mai nu era loc unde să le oferi cumpérãtorilor. În curs de trei țile s'au vëndut aprópe 2000 capete de vitã, între cari 1535 bovine, și 271 cai; bivollii n'au prea avut cãutare. Pãrechia de boi s'a vëndut cu fl. 200—300, pãrechia de vaci cu fl. 90—160, pãrechia de cai cu fl. 120—160.
 Diversele obiecte industriale pentru trebuințele casnice n'au avut aprópe nici o trecere. Adevêrat cã vëndãtori au venit cu grãmada, însă țêrãni și meseriași n'au cu ce întimpina necãzurile cele mai neapêrate de ađi pe mãne, necum să aibã pe ce cumpêra obiecte de altcum necesãrie. Este a-

prope peste puțințã a descrie miseria ce domnesce în acest ținut. Causa principalã trebué cãutată în lipsa de bucate, o urmare a recóltelor atât de rele. De aceea bucatele s'au urcat în preț.
 Grãul pro hectolitãrã fl. 8.80—9.50, grãu sãcãreț fl. 8—8.40, sãcarã fl. 6.60—7, ovés fl. 3.50—3.60, cucuruz fl. 6.50—7, sãmênțã de cãnepã fl. 9—10, fasole fl. 8—9, cartofi fl. 2.50—2.70. Fân pro 100 chilo fl. 2, cãnepã fl. 60—64. Slãninã (clisã, lard) fl. 65—70, unsóre fl. 60—70. Sãu de luminãri fl. 40—56 (pro 100 chilg.). Spirt pro grad cr. 12. Carne de vitã pro chilo cr. 36, carne de porc cr. 48. Oule 6 de 10 cr. Ninge neconținut.

Brașov, 15 Martie n. Pro hectolitãrã: Grãu 8.60—9.50, grãu sãcãreț fl. 7.70, sãcarã fl. 6.10—6.20, orz fl. 5.40—6., ovés fl. 2.80—2.90, cucuruz (porumb) fl. 5.30, mãlaiu fl. 6.60; mazere fl. 6, linte fl. 12, fasole fl. 6, sãmênțã de in fl. 12.50; cartofi fl. 1.30. Carne de vitã pro chilo cr. 36, carne de porc cr. 44; sãu prósper de vitã fl. 40 pro 100 chilo.

Estras din fóia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitãțiuni: în 16 Aprilie și 16 Maiu imobil. lui Teodor Terii în Tebe (judec. cerc. Baia de Criș); în 9 Aprilie și 9 Maiu imobil. lui Ioan Roth și a rãmãsului dupã soția lui în Abrud; în 10 Aprilie și 10 Maiu imobil. lui Nicolae Stan în Sohodol (jud. cerc. Abrud); în 11 Aprilie și 11 Maiu imobil. lui Mateiu Ciuca în Hãrãu (tribunal. Deva); în 20 Aprilie și 20 Maiu imobil. lui Francisc Kovács în Chezdi-Oșorhei; în 30 Martie și 4 Maiu imobil. lui Andreiu Botschner și soției sale în Besendorf (tribunalul Ibașfaleu); în 30 Aprilie și 31 Maiu imobil. dnei Anton Raț în Dej (tribunalul Dej); în 26 Aprilie și 27 Maiu imobil. lui Iosif Szasz jun. și soți în Turda (tribunal); în 20 Aprilie și 20 Maiu imobil. rãmãsului dupã Mihãiu Mãrginean în Orãștie (tribunalul Alba-Iulia).

Nr. 32. 1878

CONCURS.

În sensul înaltei ordinațiuni a Preaveratului Consistor archidieceșan din 9 Februaru a. c. Nr. 170 B. se escrie prin acésta concurs a dúa-órã pentru parochia gr. or. de clasa a III din Ohaba de sub petró cu filia Ciopea, în protopresbiteratul tractului Hațeg, cu termiunul pãnã la 26 Martie a. c.

Emolumentele sînt:
 1. Din parochia „Ohaba de sub petró“, carea numérã 100 fumuri dela fie-care fum câte dáuë ferdele cucuruz cu tuleul, doue cupe vin (must) și câte o ãi de lucru (clacã) apoi stolele îndatinãte.
 2. Dela filia Ciopea, care numérã 42 fumuri de la fiesce care fum câte dáuã ferdele cucuruz cu tuloul, stolele usitate și pãmñt arãtor 2 1/2 jugere.

Doritorii de a compete la acéstã stațiune au a-și așterne suplicele lor bine instruate la subscrisul pãnã la termiunul sus amintit.
 Hațeg, 24 Februaru 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.
 I. Rațiu, m. p., protopresb.

ad Nr. 38 ex 1878.

CONCURS.

De óre ce în urma publicãrei concursului din „Telegraful Român“ Nr. 93, 94 și 98 din anul trecut nu s'a ivit nici un concurent pentru ocupa-

rea parochiei vacante de clasa III-a Ciunga, în protopresbiteratul Murășului, — pentru aceea în urma parintescul ordin consist. din 5 Februarie 1878. Nr. 206/B. pentru ocuparea aceleia se publicã concurs din nou — cu termin pãnã în 2 Aprile a. c. v.

Emolumentele sînt:
 1. Casa parochialã cu curte și grãdinã — cari laolaltã au o ariã de 978° □, pentru cele-lalte clãdiri aflãtóre pe acest loc, fiind ale reposatului preot, — pãnã când se vor rês-cumpêra din partea parochiei se vor plãti interesele anuali.
 2. 5 jugere 1015° □ agru, 3 jug. 1029° □ fênaț, 2 jug. 760° □ pãdure (tufe), 1 jug. 1294° □ cimiteriu și pãșune.

3. Dela fie-care familie (în pre-sente 57 familii) câte o ferdelã de cucuruz sfãrmit.
 4. Stola usuatã în comunã (din cucuruz și stolã — terciãlitateã e a cantorului).
 5. Dela fie-care familie câte o ãi de lucru a 20 cr.

Doritorii de a ocupa acésta stațiune au a-și așterne concursule instruite conform „Statutului organic“ pãnã la termiunul indicat la subscrisul prin posta ultimã: Maros-Ujvár. Santbenedic, în 2 Marțiu 1878. În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Artemiu Crișanu, adm. protopresb.

2-3
 Nr. 38 — 1878.

EDICT.

În urma procesului divorțial intentat sub pr. 11|23 Faur 1878 de Anna Ioan Ittu asupra bãrbatului ei Nicolae Dordea amên-doi din Vale comitatul Sibiiului pretura Selistei, numitul bãrbat Nicolae Dordea, carele acum de 4 ani este pribegit și ubicațiunea lui este necunoscutã, se provócã prin acésta, ca în termin de un an și anume: pãnã în 15 Martie 1879 negreșit să se înfãcioșeze înaintea forului matrimonial subscris, pentru cã la din contrã procesul intentat se va pertracta și hotãvi și în absența lui.
 Sibiiu, 3 Martie 1878.

Forul matrimonial gr. or. al tractului Sibiiului I.

Nr. 119.

EDICT.

Ioan I. Petric din Brașov, carele a pãrãsit cu necredințã mai de 4 ani de țile pe leguita sa socie Paraschiva Ioan Manole tot din Brașov fãrã de a se sci locul unde se aflã, este prin acésta citat, ca în termin de un an și o ãi, să se prezenteze înaintea subscrisului for matrimonial, cãci la din contrã și în absența lui se va pertracta și decide procesul intentat asupra de cãtrã socia sa.
 Brașov în 22 Faur, 1878.

Forul matrimon. gr. or. al tractului I al Brașovului.
 Iosif Barac, m. p. protopresbiter.
 3-3

Posta Redacțiunii. Pres. Reun. inv. Caransebeș. Vê rugãm de puținã indulgențã. Preste scurt timp i vine rândul. — Pres. Reun. inv. Brașov (ca mai sus). — DD. cari cer Istoria rebelnului: Sã fie în așteptare pãnã ne vor sosì esemplarele și se vor espeda.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“.

A IX-a adunare generală ordinară

se va ținé Duminecã în 26 Martie 1878 la 3 óre dupã prãnd în casa proprie (Strada Cisanãdiei 5).

Obiecte de pertractare:

1. Darea de séma despre afacerile anului 1877 și substernerea bilanțului;
2. Raportul comitetului de supraveghiere despre compturile anuale;
3. Întregirea consiliului administrativ;
4. Propunerii încurse din partea membrilor.

Sibiiu în 2 Martie 1878. [2-2]
 Comitetul administrativ.